

PATVIRTINTA
Panevėžio „Vilties“ progimnazijos
direktoriaus 2018 m. kovo 14 d.
įsakymu Nr. V-73

**PANEVĖŽIO „VILTIES“ PROGIMNAZIJOS
SMURTO ARTIMOJE APLINKOJE ATPAŽINIMO KRITERIJŲ IR VEIKSMŲ, KILUS
ĮTARIMUI DĖL GALIMO SMURTO ARTIMOJE APLINKOJE,
TVARKOS APRAŠAS**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Panevėžio „Vilties“ progimnazijos (toliau – Progimnazijos) Smurto artimoje aplinkoje atpažinimo kriterijų ir veiksmų, kilus įtarimui dėl galimo smurto artimoje aplinkoje, tvarkos aprašas (toliau – Tvarkos aprašas) parengtas vadovaujantis LR švietimo ir mokslo ministro 2017 m. rugpjūčio 3 d. įsakymu Nr. V-625 „Dėl rekomendacijų mokykloms dėl smurto artimoje aplinkoje atpažinimo kriterijų ir veiksmų, kilus įtarimui dėl galimo smurto artimoje aplinkoje patvirtinimo“ ir Panevėžio m. savivaldybės administracijos direktoriaus 2017 m. birželio 20 d. įsakymu Nr. A-602(4.1E) „Dėl smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo Panevėžio miesto mokyklose tvarkos aprašo patvirtinimo“.
2. Prevencijos tikslas – kuo anksčiau atpažinti vaiką, kuris galimai patyrė smurtą artimoje aplinkoje ir imtis būtinų veiksmų užkertant kelią bet kokių smurto apraiškų pasikartojimui.
3. Tvarkos aprašas remiasi vaiko interesų prioritetiškumo, konfidencialumo, teisingumo, bendradarbiavimo, kompleksiško principais.
4. Progimnazijos vadovas atsako už Smurto artimoje aplinkoje atpažinimo kriterijų ir veiksmų, kilus įtarimui dėl galimo smurto artimoje aplinkoje tvarkos aprašo parengimą ir pristatymą progimnazijos bendruomenei ir vykdymą.

**II SKYRIUS
SMURTO FORMOS IR ATPAŽINIMO KRITERIJAI**

5. Fizinis smurtas gali pasireikšti mušimu, deginimu, purtymu, tampymu už plaukų, vertimu ilgai stovėti nepatogioje padėtyje, ginklų ar kitų daiktų naudojimu, siekiant sukelti skausmą.
6. Fizinio smurto atpažinimo kriterijai:
 - 6.1. fiziniai požymiai (mėlynės ir kraujosrūvos, nudeginimai, nušalimai, įdrėskimai, įpjovimai ir pan.);
 - 6.2. emociniai ir elgesio požymiai (baimingumas, nerimastingumas, savęs nuvertinimas, padidintas jautrumas aplinkos dirgikliams, valgymo sutrikimai, atsiribojimas, nemiga ir pan.).
7. Psichologinis smurtas gali pasireikšti grubia kritika, menkinimu, erziniu ir šaipymusi, varymu iš namų, fiziniu ir emociniu apleistumu, vaiko ignoravimu, nelaikymu savu, nepagrįstų reikalavimų kėlimu, draudimu bendrauti su bendraamžiais, išnaudojimu darbu, skatinimu dalyvauti nusikalstamoje veikloje.
8. Psichologinio smurto atpažinimo kriterijai: emociniai ir elgesio požymiai (perdėtas meilumas ir lipšnumas, pasitikėjimo stoka, sunkumai valdyti emocijas, agresyvumas prieš vaikus ar gyvūnus, baimė, mikčiojimas, įvairaus pobūdžio skausmai, savęs žalojimas ir pan.).
9. Seksualinis smurtas gali pasireikšti glostymu, lietim, bučiavimu ir pan. siekiant seksualinio pasitenkinimo, lytinių organų demonstravimu, vaiko įtraukimu į pornografinę veiklą, pornografinių filmų žiūrėjimu ar kt..

10. Seksualinio smurto atpažinimo kriterijai:

10.1. fiziniai požymiai (nėštumas, poodinės kraujosrūvos, sunkumai sėdint ir vaikštant, nepaaiškinamas kraujavimas ar skausmai, skausmingas šlapinimasis);

10.2. emocijų ir elgesio požymiai (nuolatinis savo genitalijų lietimasis, masturbavimasis, vaiko amžių neatitinkančios seksualinės žinios, seksualinio turinio žaidimai, perdėtas kūno demonstravimas ar gėdijimasis, kontaktų vengimas, nepasitikėjimas suaugusiais ir pan.).

11. Nepriežiūra gali pasireikšti fiziniu apleistumu (nesirūpinimas maistu, apranga, higiena, fizine sveikata, saugia aplinka ar pan.) ir/ar emociiniu apleistumu (netenkinami vaiko psichologiniai poreikiai, nebendraujama su vaiku, nesidomima jo interesais, nesirūpinama vaiko išsilavinimu, socializacija).

12. Nepriežiūros atpažinimo kriterijai: vaikas fiziškai permenkai išsivystęs, netvarkinga ar neatitinkanti sezono apranga, neprižiūrimi dantukai, nuolat mieguistas ar alkanas, neturi mokymuisi reikalingų priemonių, nereguliarus mokyklos lankymas, vaikas pastebimas elgetaujantis ar valkataujantis po pamokų ir pan.).

III SKYRIUS DARBUOTOJŲ VEIKSMAI KILUS ĮTARIMUI DĖL GALIMO SMURTO ARTIMOJE APLINKOJE

13. Mokytojas ir/ar progimnazijos darbuotojas, įtariantis, kad vaikas galimai patyrė smurtą artimoje aplinkoje, nedelsdamas praneša progimnazijos vadovui ar jo įgaliotam asmeniui.

14. Mokytojas ir/ar progimnazijos darbuotojas, kuriam vaikas atskleidė ar pastebėjęs smurto požymius, kad vaikas galimai patyrė smurtą artimoje aplinkoje, gali išklaudyti vaiką iki jam baigiant pasakojimą.

15. Mokytojas ir/ar progimnazijos darbuotojas, sužinojęs apie vaiką, kuris galimai patyrė smurtą artimoje aplinkoje, nedelsdamas praneša progimnazijos direktoriui ar jo įgaliotam asmeniui.

16. Progimnazijos vadovas ar jo įgaliotas asmuo, gavęs pranešimą iš progimnazijos darbuotojo apie vaiką, galimai patyrusį smurtą artimoje aplinkoje, nedelsdamas informuoja savivaldybę, vaiko teisių apsaugą užtikrinančią instituciją ir/ar policiją.

17. Progimnazijos vadovas ar jo įgaliotas asmuo, užtikrina vaiko perdavimą vaiko teisių apsaugą užtikrinančiai institucijai.

18. Progimnazijos vadovas ar jo įgaliotas asmuo, pranešęs apie vaiko, galimai patyrusio smurtą artimoje aplinkoje atvejį savivaldybei, vaiko teisių apsaugą užtikrinančiai institucijai ir/ar policijai, įgalioja Vaiko gerovės komisijos pirmininką koordinuoti vaiko gerovės komisijos veiksmus, teikiant pagalbą vaikui ir/ar šeimai.

19. Progimnazijos vaiko gerovės komisija aptaria vaiko, galimai patyrusio smurtą artimoje aplinkoje, atvejį ir bendradarbiauja su savivaldybe, vaiko teisių apsaugą užtikrinančia institucija.

IV SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

20. Visi progimnazijoje dirbantys darbuotojai, pastebėję požymius ar kreipiantis vaikui, reaguoja nedelsiant ir atsako už Smurto artimoje aplinkoje atpažinimo ir veiksmų aprašo vykdymą.

21. Visi dokumentai, esantys mokinio asmens byloje ir duomenys, susiję su mokiniu ir jo asmeniniu gyvenimu yra konfidencialūs ir naudojami tik tiek, kiek tai būtina atsakingiems fiziniams ar juridiniams asmenims atlikti pavestas funkcijas, užtikrinti mokinio teises ir teisėtus interesus.

Parengė
progimnazijos direktoriaus 2017-12-29 įsakymu
Nr. V-311 sudaryta darbo grupė

Aldona Šalkauskienė
2017-12-